

THOMAS VERHAEGEN

Een verhaal uit den tijd der hervorming

door
E. J. Veerendaal

'S GRAVENHAGE, A. BERENDS.

THOMAS VERHAEGEN.

EEN VERHAAL UIT DEN TIJD DER HERVORMING,

DOOR

E. J. VEENENDAAL.

's GRAVENHAGE,
A. BERENDS.

In een cel van een gebouw, dat tot Antwerpens hoofdkerk behoorde, zat in het jaar 1578 een priester ernstig in het lezen verdiept. Men kon het hem aanzien, dat de inhoud van zijn boek hem boeide, en gedurig vouwde hij de handen, en sloeg hij de oogen ten hemel.

Eindelijk wierp hij zich op de knieën en zond een vurig gebed op, niet tot Maria of tot de heiligen, maar tot den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Wien hij kracht en licht en moed door den Heiligen Geest afsmeekte, om het Evangelie der zaligheid uit genade, om de kruis- en zoenverdienste van den eenigen Middelaar alleen, met vrijmoedigheid en blijmoedigheid te prediken.

Daarna stond hij op, begaf zich naar het kerkgebouw, besteeg den kansel en verkondigde aan de aldaar saamgevloeiende schare den eenigen Naam, door welken arme, verlorene zondaren kunnen zalig worden; hij aarzelde niet duidelijk en ronduit te verklaren, dat noch bij Maria, noch bij een der heiligen, noch in eenig werk, door zondige menschen verricht, zaligheid en zielsbehoudenis te vinden is.

Zulk een prediking in die dagen en in Antwerpens hoofdkerk was een daad van zeldzamen moed, en we hebben daarom alle recht om THOMAS VERHAGEN — zoo heette die prediker — een held te noemen, al wordt zijn naam ook niet vermeld in de registers der mannen, die op het slagveld zich roem en eer verwierven.

Vóór Verhaegen openlijk als prediker der waarheid optrad, had hij evenals Luther menigen bangen strijd in zijn oel gestreden.

De geschriften van Luther en van eenigen der Fransche Hervormers had hij in zijn oel gelezen en herlezen, en die hadden hem geleid tot de ware bron van kennis aangaande den weg der zaligheid, d. i. tot het gezegende Woord van God, dat men destijds reeds tegen betrekkelijk geringen prijs kon bekomen.

Hoe Verhaegen dat Woord in handen kreeg, vermeldt de geschiedenis niet, en doet ook minder ter zake. Het voornaamste is, dat het door den genadigen en krachtdadigen invloed des Heiligen Geestes Verhaegen tot een ander mensch maakte. Evenals onze Heere Jezus Christus eens met een geesel van touwkens allen, die het huis Zijns Vaders tot een huis van koophandel maakten, uit den tempel dreef en dezen zuiverde, zoo dreef Zijn Woord uit Thomas Verhaegens hart elke dwaling, elk vooroordeel, elke valsche leer, waarmede het tot dusver vervuld was geweest. Maar tevens verlichtte het zijn verstand en deed het hem ten volle den weg des heils verstaan door het geloof in den Heere Jezus Christus. Hij leerde met Luther op den Rijksdag te Worms zeggen :

Gods gena

Rechtvaardigt ons door 't kruis van Golgotha,
 Niet door onze eigen werken. Die gelooven
 Zijn zalig. — 't Was Paulus' morgenlied
 En avondzang.

Verhaegen werd een levende, gereinigde tempel des Heiligen Geestes. Liefde en blijdschap vervulden zijn hart, omdat hij in Christus zijn Verlosser gevonden had, Die hem uit genade had zalig gemaakt, en uit den overvloed zijns harten sprak nu zijn mond tot vertroosting van menige ziel, die vroeg: Wat moet ik doen om zalig te worden? maar ook tot verbittering van degenen, die elke afwijking van de Roomsche leer met leede oogen aanzagen. Het duurde dan ook niet lang, of de ketterjagers besloten den vrijmoedigen prediker onschadelijk te maken, hem op te lichten en naar een plaats te voeren, waar hij liever niet was, en geen onzer ook gaarne zou willen zijn.

Door 's Heeren wonderbaar bestuur werd hij echter bĳtijds gewaarschuwd, zoodat hij door een haastige vlucht zich nog kon redden.

Zijn vervolgers stormden op een guren Novembermorgen van het jaar 1578 Verhaegens oel binnen, om hem van zijn bed te lichten, maar tot hun groote teleurstelling vonden zij het ledig. Het vogeltje was gevlogen, en in het kooitje was niets te vinden, dat voor hen de moeite waard was.

Wat waren die vijanden boos! Dadelijk werden er krijgsknechten in alle richtingen uitgezonden, met den

last om hem levend of dood naar Antwerpen terug te brengen. De vijanden stelden er daarom zoo'n grooten prijs op, hem in handen te krijgen, omdat hij zulke groote gaven der welsprekendheid bezat, en daardoor menige ziel van de „heilige moederkerk" zou kunnen afvoeren en op het doolpad brengen, indien hij op vrije voeten bleef. Terwijl de meeste priesters lichtzinnig, zedeloos en geldgierig waren, leidde hij een zedig, ingetogen en godvruchtig leven. Maar daardoor juist had hij, — en dit wisten zijn tegenstanders zeer goed — dan ook zooveel vrienden in de stad en op het platteland, die met ingenomenheid naar hem luisterden, en door hem zeer gemakkelijk verder verleid konden worden. Hij moest dus gevat worden, het kostte, wat het wilde.

En daarom werd nog een belangrijke som gelds uitgelooft aan ieder, die hem ontdekte of doodde. Maar God, die Herodes' plan deed mislukken, zoodat het kindeke Jezus niet in handen der moordenaars viel, beschermde ook Verhaegen.

De ongedachte ontkoming van den welsprekenden, Vlaamschen priester en de woede zijner vervolgers werd weldra het onderwerp van gesprek in de winkels en op de markten, in de schuiten en op de schepen, en in de huisgezinnen in de stad zoowel als daarbuiten. Zelfs in het afgelegen, Limburgsche dorp Weert, niet ver van de Duitsche grenzen, werd het gebeurde besproken in de werkplaats van Michiel Rovers, den kleermaker.

Hij, zijn zoon en twee knechts zaten in de werkplaats op een lange en breede tafel, met hun beenen op zijn Turksch onder het lichaam gekruist, te naaien, dat het zoo'n aard had. Naaimachines kende men toen nog niet, maar met de naald kon men destijds goed omgaan, en ik zeg niet te veel, wanneer ik verklaar, dat er niet velen zullen geweest zijn, die ons viertal in ijver en bekwaamheid evenaarden.

De vrouw van Rovers was druk bezig met knollen voor het avondeten te schillen en door te snijden; want het was vijf uur in den namiddag en baas Michiel was een man van de klok; het avondeten moest precies om zeven uur op tafel staan, en te negen ure, niet later, begaf men zich te bed.

Dicht bij de tafel zat een man op een stoel vertrouwelijk met baas Michiel te keuvelen. Aan de zoldering hing een olielamp, die op de kleermakerstafel genoeg licht gaf, maar verderop in het vertrek te weinig, dan dat men het gelaat en de kleeding van den man duidelijk kon onderscheiden.

De kleermakers meenden uit alles te kunnen afleiden, dat het een arme kerel was, die nauwelijks wist, hoe hij van den eenen dag in den anderen moest komen, en die zijn dagelijksch brood moest verdienen met kleine karreweitjes, die de een of ander hem nu en dan liet verrichten, of met bedelen. Uit zijn gesprekken bleek, dat hij geen onderkomen had en in den laatsten tijd gewoon was den nacht in een schuur of in een hooiberg door te brengen. Dezen avond had baas Michiel hem dicht bij zijn

woning opgemerkt, waar hij een plaatsje gezocht had om zijn vermoeide leden neder te leggen, en uit medelijden had de baas hem binnen genoodigd, en hem een goed maal beloofd en nachtverblijf op het zolderkamertje. Zijn goede vrouw, moeder Dorothea, zooals zij in de wandeling genoemd werd, was het met de gastvrijheid van haar man volkomen eens.

Met blijdschap schildte zij nog een knol of wat meer dan gewoonlijk. „De Heere doet aan allen goed,” dacht zij, „en Hij verwijt niet, en zoo moeten wij, als goede christenen, ook doen.”

„We beleven waarlijk treurige tijden,” zeide de kleermaker met een zucht, terwijl hij den rok, waaraan hij naaide, omkeerde. „Men mag tegenwoordig zijn hart niet eens meer gul uitspreken. En een mensch velst toch van zelf een oordeel over de nieuwe leer, die in deze dagen overal gepredikt wordt. Wat mij betreft, ik zie niet in —”

„Wees toch voorzichtig, Michiel, pas toch op, zeg ik,” viel moeder Dorothea hem in de rede. „Zelfs de muren hebben tegenwoordig ooren. Houd je maar bezig met je jas, en praat over het weêr en over den oogst, maar bemoei je toch niet met de nieuwe leer.”

„Ja, over den godsdienst te spreken, is een gevaarlijk iets,” zeide de bedelaar. „Misschien is het beter, dat wij dat overlaten aan de priester en de monniken, indien we ten minste niet op een goeden dag door een gerechtsdienaar bij de keel gegrepen en naar den kerker geslept willen worden.”

„k Weet niet,” zei de kleermaker. „Door die voorzichtigheid kunnen wij misschien onze lichamen redden, maar mogelijk met verlies onzer zielen. Indien een mensch hier op aarde niets geeft om God of om Zijn dienst, zal God om hem ook niet geven hier of in de eeuwigheid. Zoo denk ik er ten minste over. En er staat geschreven: Zoo wie Mij verloochent voor de menschen. —”

„Och, lieve man!” riep moeder Dorothea, „kunt ge uw mond dan niet houden? Goede vriend, zeg eens,” zoo vervolgde zij, terwijl zij haar gelaat naar den bedelaar wendde, „wat is uw bedrijf? Zijt ge een rondreizend koopman, of een daglooner, of iets van dien aard?”

„Ik heb thans geen bedrijf bij de hand,” antwoordde de bedelaar, „ik heb nooit een ambacht geleerd.

„Ik wenschte wel, dat ik mij bij het kleermakersvak gehouden had, waarmee ik als jongen begonnen ben. Dan had ik u nu nog van dienst kunnen zijn. Maar ik ben bang, dat de naald meer in mijn vinger dan in het laken zou prikken, indien ik nu de proef er mee nam.”

„Wat hebt ge dan uw leven lang gedaan?” vroegde de kleermaker.

„Ik heb alles bij de hand gehad,” antwoordde de bedelaar. „Ik ben een poos zocman geweest, maar op de zeevaartkunst verstond ik mij niet al te goed. Toen werd ik bakker, maar mijn brood was niet gewild. Ook heb ik in wijn gehandeld, maar de menschen hielden niet van mijn merken.”

„Wel verbaasd, wat een tal van bedrijven!” riep

moeder Dorothea uit. „En waarom hebt ge u niet bij een van die gehouden?”

„Om de waarheid te zeggen, vrouw, ik heb altijd grooten lust gehad in lezen, en terwijl ik die bedrijven uitoefende, las ik alles, wat in druk verscheen aangaande nieuwe ontdekkingen, die op het gebied van de zeevaart, van de bakkunst en van den wijnhandel gedaan waren. Die nieuwe uitvindingen begon ik, als ze mij voorkwamen goed te zijn, natuurlijk toe te passen, maar de menschen hielden er over het algemeen niet van; zij hadden een hekel aan al die nieuwigheden, die zij toch als van niet het minste nut beschouwden.”

„Gij kunt dus lezen!” sprak de kleermaker op een toon van verwondering. „Hebt gij Luthers boeken, of den Bijbel wel eens gelezen?”

„Michiel, Michiel, wees toch voorzichtig!” riep moeder Dorothea.

„Och, mensch,” antwoordde Michiel, „waarom moet ik bang zijn te belijden, dat ik het Woord van God gelezen heb? Onze Kerk stemt immers zelf toe, dat de Bijbel Gods Woord is? En wat kan een mensch beter lezen dan dat?”

„Zekerlijk niets beter,” zeide een der knechts, die het dichtet bij zijn baas op de tafel zat. „Het is voedaal voor onze zielen, zoeter dan honig en honigzeem.”

„Het is een lamp voor onzen voet en een licht voor ons pad,” voegde de andere knecht er bij.

„O zwijg toch! God ontferme zich over ons!” riep moeder Dorothea. „De geheele wereld zal u spoedig voor ketters uitkrijten!”

„Wees maar niet bang, vrouw, dat ik u zal ver-
raden,” zeide de bedelaar. „Om u de waarheid te
zeggen, ook ik heb den Bijbel gelezen. En wie heeft
dat in onze dagen niet gedaan? Ik vind het een
werkelijk nuttig boek voor ieder eerlijk bedrijf. Ik
heb er heel wat uit geleerd omtrent de zeevaart,
het broodbakken en den wijnhandel. En kleermakers
kunnen er ook veel in vinden, dat zij wel ter harte
mogen nemen.”

„Kleermakers?” vroeg Michiel verwonderd, terwijl
hij de handen op zijn knieën liet rusten en den
bedelaar aankeek. „Ik heb van het kleermakers-ambacht
nooit iets in den Bijbel gelezen.”

„Zoo, niet? De Bijbel spreekt toch dikwijls van
gewaden en kleederen,” antwoordde de bedelaar glim-
lachend. „Bij voorbeeld, hij zegt, dat een goed kleer-
maker nooit een nieuwen lap op een oud kleed moet
naaien, gelijk hij ook iederen wijnkooper vermaant,
nooit nieuwen wijn in oude zakken te doen.”

„Juist zoo,” riep een der knechts goedkeurend uit.
„Indien al de kleermakers en wijnhandelaars onzer dagen
die les ter harte hadden genomen, dan zouden wij niet
zooveel gescheurde kleederen en gebarsten zakken rondom
ons zien.”

„De Paapsche Kerk is een gescheurd kleed en een
oude lederzak,” zeide de kleermaker, „en al de goede
wijn vloeit er uit. Overal, waar Gods Woord het hart
eens menschen verlicht, wordt in het oude kerkkleed
een vreeselijke scheur gemaakt, en geen kleermaker

zal men ergens kunnen vinden, die bekwaam genoeg is, om die scheur weer dicht de naaien."

"Michiel, Michiel," riep moeder Dorothea, "weet gij wel, wat ge zegt?"

"Hij zegt niets anders, dan wat waar is," hernam de bedelaar. "De Kerk is aan het vervallen, zij is verouderd en staat op het punt van ineen te storten. Maar Gode zij dank, de Bijbel spreekt ons van een nieuw kleed, dat nooit zal scheuren. Maar gij zijt allen kleermakers: weet gij nu wel, welk het beste en het mooiste kleed is, waarvan de Bijbel spreekt?"

De aangesprokenen zaten een poosje na te denken; daarop stiet Michiel zijn zoon aan en zeide:

"Toe, Jan, zeg jij het eens, als je het weet."

"Wel, ik denk," zei Jan, "dat het de veelkleurige rok is, dien Jacob aan zijn zoon Jozef gaf. Dat moet een mooi stuk kleermakerswerk geweest zijn."

"Ik dacht aan den rok van den Heere Jezus," zeide een der knechts; "die rok was zonder naad, van boven af geheel geweven. Dat moet een wonderbaar kleedingstuk zijn geweest."

"En ik dacht aan het beste kleed, dat de vader in de gelijkenis aan den verloren zoon gaf," sprak Michiel. "Maar dat is beeldspraak. Het beteekent zekerlijk iets anders; doch wat het beteekent, is mij nog niet duidelijk."

"Misschien kunnen wij de beteekenis ervan vatten, indien wij onderzoeken, om welke reden de vader dat kleed aan de zoon gaf," merkte de bedelaar op.

„Dat is duidelijk genoeg,” zeide Jan. „Hij gaf het hem ter bedekking zijner naaktheid, want hij had niets anders aan dan morsige lompen.”

„Juist zoo,” zei de bedelaar. „De rijke koning kon geen mensch, wiens morsige kleeding aan het varkenshok deed denken, toelaten tot den aanzienlijken kring zijner edele huishouding; en terwijl de ongelukkige niets anders dan die vodden had om er zich mede te bedekken, bestond het eenige middel, om hem te helpen, daarin, dat zijn vader, uit vrije gunst, hem een gepast kleed aanbood. Hij had hem ook wel het gewaad van een huurling of van een knecht kunnen geven; maar dat deed hij niet: hij gaf hem het beste kleed, dat in huis was. Was dat niet wonderbaar?”

„O, dat was liefde — ware, hartelijke liefde, de liefde van een vader!” riep Michiel uit. „Behoeftte aan een huurling had hij niet; hij had huurlingen in overvloed. Wat hij behoefde, was een liefhebbende zoon. Daarom herstelde hij hem in den rang van zoon, en gaf hij hem het kleed van een zoon, opdat hij naast hem aan tafel kon zitten, — ja, zelfs aan zijn borst kon liggen.”

„Zoo is het,” sprak de bedelaar; „en niet slechts gaf hij hem de kleeding van een zoon, maar hij gaf hem het beste, het fijnste, het mooiste kleed, dat in huis was, dat alleen gedragen kon worden door den eerstgeboren zoon, door den erfgenaam en den toekomstigen heer en bestuurder van al zijn goederen. Om dit nog duidelijker te doen uitkomen, gelastte hij,

dat hem een ring aan zijn hand zou worden gedaan, d. w. z. de zegelring, het gebruikelijke zinnebeeld der hoogste waardigheid, macht en heerschappij."

„Dat is inderdaad iets wonders," riep een der knechts uit. „Ik geloof, dat ik nu een weinig begin te vatten, wat dat kleed beteekent. De verloren zoon was een groot zondaar; hij had een ellendig, zondig leven geleid. Hij had dood en verderf verdiend, en toch werd hij op eens tot de hoogste eer en het hoogste geluk verheven. Dat is, dunkt mij, een duidelijke afbeelding van de macht en den rijkdom van Gods vrije, souvereine genade, waarmede Hij, door Christus, arme, verlorene zondaars, gelijk wij zijn, tot den rang Zijner kinderen en erfgenamen verheft. Hieruit blijkt duidelijk, dat de leer onzer priesters en monniken, — dat wij door onze eigene werken den hemel moeten trachten te verdienen — in lijnrechten strijd is met Gods Woord."

„Vleesch en bloed hebben u dat niet geopenbaard," antwoordde de bedelaar op een blijden toon. „Hij, die met zijn hart gelooft, dat men alleen behouden kan worden door genade, door de vrije, souvereine genade van God, — hij is door den Heiligen Geest uit Gods Woord onderwezen. Wij allen zijn goddelooze en verdoemniswaardige boosdoeners, juist gelijk de verloren zoon was. Al onze gerechtigheid is gelijk aan de vuile lompen, die hij droeg, toen hij bij de zwijnen nederzat. Maar onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus heeft, door Zijn volmaakte gehoorzaamheid en Zijn verzoeningsdood, voor ons een volkomene gerechtigheid aan-

gebracht, die vlekkeloos, schitterend en heerlijk is, gelijk het beste kleed moet geweest zijn, dat de vader aan zijn berouwhebbenden zoon gaf. En indien wij, gelijk de zoon in de gelijkenis, tot God komen met de belijdenis onzer schuld en het gebed om vergiffenis door Jezus Christus, onzen Heere, dan ontvangen wij ook Zijn gerechtigheid, en worden onze zielen, hoe zondig en schuldig ook, er mede bedekt als met een kleed zonder vlek of rimpel. Wij moeten gerechtvaardigd worden uit genade — niet door onze werken. Luther zag het duidelijk aangewezen in Gods Woord, en ik geloof van ganser harte, dat hij gelijk heeft."

Nauwelijks had de bedelaar de laatste woorden uitgesproken, of het gedruisch van naderende voetstappen en de klank van verschillende stemmen werd vernomen. Het volgende oogenblik hoorde men hevig tegen de huisdeur kloppen.

"De Heere zij ons genadig!" riep moeder Dorothea. "Wat kan dat zijn?"

"Doe open de deur!" riep een stem op straat. "Snel, of wij breken ze stuk!"

"O wee ons! de gerechtsdienaars!" riep moeder Dorothea. "Ze hebben zekerlijk van u gehoord."

"Blijft allen zitten," zeide Michiel kalm, terwijl hij van de werktafel sprong. "Ik zal de deur wel gaan opendoen. Weest toch niet zoo ontsteld. Wij zijn immers in Gods hand?"

Terwijl Michiel naar de deur ging, klom de vreemde-ling op de tafel en nam zijn plaats in. Hij kruiste

zijn beenen naar de wijze der kleermakers, legde de jas, die Michiel had neergeworpen, op zijn knieën, vatte diens naald en begon uit alle macht te naaien.

„Wat in de wereld doet gij daar?” zeide Jan, die een vreemden blik op den indringer sloeg.

„Och, laat mij eens probeeren, hoeveel ik nog van mijn vroeger ambacht weet,” hernam de bedelaar.

Vier gewapende mannen traden nu het vertrek binnen.

„Is de priester Thomas Verhaegen in uw huis?” vroegde een hunner op gebiedenden toon.

„Verhaegen?” antwoordde Michiel. „Ik ken hem niet.”

„Hij moet in deze buurt zijn,” zeide de soldaat. „Hij werd dezen namiddag vóór zonsondergang bij de bleek, hier om den hoek, gezien.”

„'t Is mogelijk; maar dat bewijst niet, dat hij hier is.”

„Wij moeten uw huis onderzoeken.”

„Zeer goed. Ik zal de lantaren aansteken.”

Terwijl Michiel de lantaren van den achtermuur der kamer nam, naderde een der soldaten de kleermakers-tafel, bukte en keek er onder, om zich te vergewissen, dat aldaar niemand verborgen was.

„Kijk overal rond, zooveel gij wilt,” zeide Jan. „Gij zult toch niemand vinden, wees daarvan verzekerd.”

„Gaat maar mee, heeren,” sprak Michiel, die met de lantaren in de hand zich naar de achterkamer begaf. De gerechtsdiensdieners volgden hem, onderzochten eerst dat vertrek, toen het zolderkamertje, daarna de schuur, en keerden weldra naar de huiskamer terug.

„Gij moet voorzichtig zijn,” zeide hun aanvoerder tot

den kleermaker. „Ons is gezegd, dat, indien de ketter in het dorp mocht wezen, hij allerwaarschijnlijkst zich in uw huis zou bevinden. Er zijn ongunstige geruchten van u in omloop, huas!”

„Foei, foei!” riep moeder Dorothea. „Wat zijn de menschen van deze plaats toch schandelijke lasteraars! Wij zijn even goede en trouwe christenen als anderen van ons dorp. Maar ik weet wel, uit welken hoek deze wind waait. Bob, de vrouw van den wever, spuwt vuur en vlam tegen mijn man, omdat hij het bombazijn van haar man niet wil koopen. Maar daar is reden voor: het is slechte stof. Hij is een dronkaard, en —”

„Genoeg, genoeg!” zeide de aanvoerder, terwijl hij zich naar de huisdeur begaf. „Dat alles geeft mij niets. Ik waarschuw u alleen om voorzichtig te zijn, indien gij niet vrij kost en inwoning wilt hebben in het stad-huis of den rooden haan onder uw lichaam wilt hooren kraaien (d. w. z. levend verbrand worden).”

„Die bloedhonden!” zeide Michiel, nadat hij de huisdeur weder gesloten had. „Zij sluipen overal rond als wolven en tijgers en dorsten naar het bloed van ieder christen, die zijn God meer gehoorzaamt dan den menschen.”

„Laat ons medelijden met hen hebben,” zeide de vreemdeling, die intusschen zijn vorige zitplaats weder had ingenomen. „Zij zijn blind en volgen hun blinde leidlieden. Laat ons bidden, dat God hun de oogen opene, om Jezus' liefde en heerlijkheid te aanschouwen.”

Michiel ging weder op de tafel zitten.

„O weel” riep hij, „wie uwer is aan mijn werk geweest?”

„Ik heb eens geprobeerd, wat ik nog van het handwerk verstond,” zeide de bedelaar, „maar ik heb bevonden, dat ik alles afgeleerd ben.”

„Dat ziet er wel naar uit,” zeide de kleermaker, hartelijk lachende. „De steken, die gij gemaakt hebt, passen ten minste goed aan een jas van Goliath. Gij kunt beter over een kleed praten, dan een kleed naaien, mijn goede vriend. Wat gij verteld hebt van het kleed der gerechtigheid is mij zeer goed bevallen.”

„Ik ben blij, dat Verhaegen nog niet gevat is,” zeide een der knechts.

„Ik ook,” zei de bedelaar.

„Kent gij hem?” vroeg Michiel.

„Een weinig. Ik heb hem dikwijls hooren prediken.”

„Hij moet een beroemd prediker zijn. Zij, die zijn prediking hebben bijgewoond, zeggen, dat men niet kan nalaten een ketter te worden, wanneer men hem eens gehoord heeft.”

„Dat is de kracht der waarheid, welke hij predikt. Hij brengt het Woord van God, hetwelk niet is gelijk het woord eens menschen.”

„Ik zoude er gaarne wat liefs voor willen missen, indien ik hem eens kon hooren,” zeide Michiel.

„Misschien kan ik u daarin van dienst zijn,” zeide de bedelaar, „zonder dat gij u een groot offer behoeft te getroosten. Hoe verre is Roermond van hier?”

„Omstreeks vijf uur.”

„Ik geloof, dat Verhaegen plan heeft zich derwaarts te begeven. De overheid van die plaats moet jegens de nieuwe leer zeer gunstig gezind zijn, is mij gezegd.”

„Dat is waar. Indien het Verhaegen gelukt die stad te bereiken, zal hij er in den eersten tijd althans veilig zijn. De Prins van Oranje heeft er een sterke partij. Zij zullen den armen man niet overleveren aan de bloedhonden.”

„Nu, ik ga morgen voor 't kriecken van den dag ook naar Roermond. Zoodra ik weet, dat Verhaegen aldaar is, en wanneer en waar hij zal spreken, zal ik het u laten weten.”

„Uitnemend!” riep Michiel. „Vergeet het maar niet.”

Acht dagen later ontving de kleermaker een boodschap uit Roermond, dat Verhaegen aldaar dien avond te zeven ure zou prediken. Trots al de tranen en smee-kingen van moeder Dorothea wandelde hij met zijn twee knechts en zijn zoon naar de stad. Een groote boerenschuur diende den prediker tot kerk, een stoel, op een oiken kist geplaatst, was zijn kansel. De schuur was buitengewoon vol. Bij het flauwe licht van enkele olielampen, die opgehangen waren aan koorden, welke men van muur tot muur had gespannen, kon Michiel slechts weinig van de gelaatstrekken des predikers onderscheiden. Het scheen hem echter toc, alsof hij de stem, waarmee de prediker Gods zegen over deze vergadering inriep, reeds vroeger gehoord had. Maar alle twijfel verdween op eens, toen Verhaegen als zijn tekst opgaf

Luc. XV:22: „Maar de vader zeide tot zijn dienstknechten: Brengt hier voort het beste kleed.”

„Vader,” fluisterde Jan, en hij stiet hem met den elleboog aan, „het is de bedelaar, ik weet het zeker.”

„Stil,” antwoordde Michiel ook fluisterend, terwijl een traan in zijn oog glinsterde, „laat ons nu hooren.”

De prediker sprak over het „beste kleed”, het kleed van Christus' gerechtigheid. Zijn verdeeling was zeer eenvoudig. Hij wees ten eerste op de kostbare stoffen, waarvan het kleed was gemaakt; ten tweede op de gepastheid van dat kleed voor den armen, in zichzelf verloren zondaar; ten derde op den goedkoopsten prijs, waarvoor het kan verkregen worden; en ten vierde op de groote voorrechten, die ieder heeft ontvangen, welke dat kleed draagt.

„Welk een evangelie!” zeide Michiel tot zijn zoon en zijn knechts, toen zij diep in den nacht huiswaarts keerden. „Het doet mijn hart binnen in mij opspringen van vreugde in God, mijnen Zaligmaker.”

„Nooit te voren heb ik iets dergelijks gehoord,” zeide een der knechts. „Voor die waarheid zou ik gewillig mijn leven willen afleggen.”

„O ja,” sprak Michiel, „zulk een verklaring had ik nog nimmer gehoord. Maar had ik niet gelijk, toen ik tot hem zeide, dat hij beter over een jas kon spreken, dan er een naaien?”

